

# NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

**Megjelen vasárnaponkint.**

**Előfizetési árak:** Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.  
**Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

**Dr. Tóth János.**

**Szerkesztőség és kiadóhivatal:** Papnevelde-utca 9. sz.

**Hirdetések árai:** Egy háromhasábos petsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil.

## Koalíciós kormány.

A szövetkezett ellenzék keretei között elhelyezkedett politikai pártok hazafiúi köteleességét, higgadtságát és érettségét semmi sem tanúsítja szembetűnőbben, mint az a határozat, mellyel a választások előtt megalakult koalíció fennmaradását mondták ki.

Önmegtadással és áldozattal járó elhatározás ez minden párt részéről, de a hazára nézve üdvös és szükséges. Egyik párt sem mond le ugyan a programjáról és annak egyetlen egy lényeges pontjáról sem, de mindegyik meghozza azt az áldozatot, hogy egyelőre programjának csak azon pontjait illeszti be a kormánytevékenység feladatkörebe, melyekre nézve a koalíciós pártok között meg van az egyetértés és melyek az adott helyzetben a gyakorlati kivihetőség feltételeivel bírnak.

A koalíciós pártoknak ezen egymással találkozó és közös celok felé tartó parlamenti törekvései oly számosak, hogy azokból akár több esztendőre szóló kormányprogramot lehet megalkotni.

A legelső cél, melyet a szövetkezett ellenzéknek egy pillanatra sem szabad szem elől tévesztenie, a szabadelvűpárt felbomlaltatása. Ez minden fáradság nélkül elérhető, csak arra kell vigyázni, hogy ennek a pártnak a kormányzati tevékenység intézésénél irányadó szerep ne jusson. Semmi sem kényszeríti az ellenzék arra, hogy a szabadelvűpártnak akár számbeli, akár fajsúlyi erejét értékelje és a kormányzat támogatásához kikérje. Számbeli erőre nézve az a párt még elég nagy ugyan, de még sem akkora, hogy a szövetkezett pártokat a törvényhozási munkában meggátol-

hatná. Ettől nem kell tartani és még kevésbé kell félni szellemi és erkölcsi fajsúlyának a kihatásaitól, mert az egyenlő a semmivel.

A szövetkezett pártok ennél fogva abban a helyzetben vannak, hogy a szabadelvűpártot átengedhetik a sorsának, mely nem lehet más, mint a teljes szétszűrés. A kik még a pártban a vagyoni és szellemi erőt, továbbá a politikai jellemet képviselik, azoknak egy része csatlakozik a koalícióhoz, csak nagyon kevesen közölnek fognak ellenzékieskedni, s azok is egytől-egytig hitelvesztett emberek, a nagy többség, a zöm, a leltári mamelukok tömege el fog pusztulni a politikai proletarizmus örvényében. A természet törvénye hozza azt magával, hogy tönkre menjenek az elősdiak, ha egyszer enyészetnek indult a szervezet, melynek az életnedveit szívta.

Az ellenzéki pártok szövetségének ezen nagy, korszakos eredményén kívül, a koalíciós kormánynak és a vezetése alatt álló parlamentnek osztályrészül fog jutni még az alkotások egész sorának megvalósítása.

Itt van mindenekelőtt a választási törvény reformja, s ezzel kapcsolatosan a parlament házszabályainak revíziója. Mind a két nagy kérdést úgy fogja megoldani az ellenzék, hogy ez a megoldás egy hatalmas lépés legyen a demokracia felé. A választási reform gerincét a népjogok kiterjesztése és az alkotmányos joggyakorlat biztosítása fogja alkotni, míg a parlamenti tanácskozás jogrendjének súlypontja egyrészt a teljes és feltétlen szólásszabadságon, másrészt a technikai munka akadálytalan lebonyolításának lehetőségén fog nyugodni.

Az alkotások sorában van továbbá az önálló gazdasági berendezkedés előkészítése és a külön-

vámterületre való áttérés, a cociális jellegű törvényhozási tevékenység számos feladata, a politikai közelet tisztaságának belügyi reformok útján való előkészítése, a nemzeti aspirációk és törvényes jogok érvényesítése a külügyi képviseletben és a közös hadseregben. Mindez a fenálló közjogi alapon is elérhető, a kiegyezési törvény becsületes végrehajtása által.

Vannak tehát a koalíciónak eszméi és tevéi nagy bőségben, vanak céljai és törekvései, melyekből évek sorára nyúló, üdvös kormányprogramot alkothat meg és az országot az erkölcsi és nemzeti renaissance felé vezetheti. F.

## Nyitramegyei típusok.

Gróf Apponyi Albert abban a beszédében, melyet néhány nap előtt a ferencvárosi ellenzéki választók előtt elmondott, két kimagasló típusra irányította nagy számú hallgatóságának figyelmét. Mind a kettő a szabadelvűpárt mezőin termett.

Az egyik az államférfiúi típus, melyet gróf Khuen-Héderváry képvisel, a ki temesvári programbeszédében a magyar nemzet jövőjéről elmélkedve nem kevesebbet mondott, mint azt, hogy a magyar nemzetnek addig van jövője, a míg alkalmasnak bizonyul arra, hogy az uralkodóház világtörténelmi hivatását elősegítse.

Minden jó magyar ember határtalan tisztelettel van eltelve a dinasztia iránt, de minthogy a dinasztia jövője mindenütt a világon attól függ, vajjon az uralmuknak hódoló nemzetek élén képesek-e felfogni és teljesíteni világtörténelmi hivatásukat, azért, a ki a tények és események okainak logikai sorrendjét megfordítva, arról feccse, hogy valamely nemzetnek a jövője azoktól

## A „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TÁRCÁJA.

### Nagy az öröm!

Irta: **Demokritos.**

Öröm és csak öröm mindenütt! Talán azért, hogy közeledik a tavasz, hogy nem fog kelleni annyi tüzelni való? Közeledik? ... Hát most a télvízben nem járt-e közöttünk? Éltető melegével nem töltötte-e be lelkünket? Lány fuvalmával nem élesztette-e hazaszeretetünknek lángját? Nélküle győzhettünk volna-e? Az Ur 1905-ik évében január hó 26-ik napján kezdődött az igaz magyar szivek tavasza. Ah! Hogyan olvadásnak indultak azok a kozmopolita liberális jéghegyek! Rajtuk a polgári erkölcs, férfias törekvés nem egy sajkája összezuzódott. Az a minden salakot fehérrel bevonó hólepel, összevissza tépve, vízzé vált; már inkább pára csupán, s a mit hátra hagy — mely érdemjelként reá tapadt — a sok piszok, jó lesz komposzttnak.

Körül álljuk a ravatalt, érdemei nem lévén, panasoljuk el bűneit!

Van-e csapás, melyet ennek a volt-nak nem kellene betudni?

Például: a nagy szárazság nem az ő műve?

Hogyan? Kérdik. Hát úgy, hogy a liberalizmus olyan volt, mint az itatós-papíros. Mindent magába szívott, az esőcsepptől kezdve a kocsma spirituszáig. (Ez tartotta benne a szuszt.) Külömben e kettő közt nem olyan nagy a különbség, az egyiket az Uristen ingyenadja, a másikat meg lélekvásárra szánt pénzen árulják; az első arra való, hogy növesse a magvetést, az utóbbi, hogy szaporítsa a megvetést; az egyiktől az ember megázik, a másiktól — elázik; (a liberálisok legkedvesebb lelkiállapota).

Ha csak az aszály bántaná a magyart! Hát azok az óriási áradások, melyeket az árvizek okoznak? ... Aranykalásos földek, nagy fáradságnak verejtekben megfürdött reménye, pár pillanat alatt féktelen dühének áldozatául esnek... Nos, mi köze ennek a liberalizmushoz? Hogy mi köze?... Nem a Tisza ennek az okozója? Pedig azt már csak nem tagadhatják, hogy Tisza liberális!

Gondoskodtak is róla, hogy ezentúl ne lehessen olyan rakoncátlan „elem“. Milliő kar ingujra vetkőzött kedvvel készen áll, hogy: „ez az örült, mely el akarta nyelni a világot“ kényszerzubbonyba kerüljön. Szabályozni fogják. Nem fog mindent „összetiporni“, „elseperni“ maga előtt.

A sok gravameuból megemlíttjük a katonaságot is. Lesz itt is nagy változás. Eddig így szolt a nóta: „reksaut!“ ezentúl nagy örömünkre lesz: „jobbra nézz!“ És nem lesz annyi marhavész. Igen kérem. Eddig a mely község nem volt liberális, ha kutyán kívül más marhája nem is volt — azonnal marhavész maradt. A liberalizmus konstataált benne — lép- és a manó tudja milyen — izét. Ezentúl az egészségi és a gazdasági viszonyok meg fognak javulni. Nem lesz annyi trachomás, s az önálló vámterület behozatalával a német nem fogja kifogásolni azt a sok-sok izét, hiszen a lapokból már értesült, hogy a liberális fenegyerekségekből kinőtt drága hazánk.

Előbb kutyát említek. Higgyék el e hűséges párák is örvendenek annak, hogy a liberalizmus kissé „meghót“.

Nem figyelték meg, hogy a bukás óta mily lágy „mollban“ ugatnak? — Farkukat is barátságosabban csóválják. Van is okuk. Egy kis történetet elmondok. Színhelye: Nyitraország.

Nagyságos szolgabíró úr — előbb az alispán is csak „tekintetes“ volt, de a mióta a dicső ősliberalizmus divatba jött, ha ki hívének vallotta magát — ha batyut hordott is a hátán — nagyságos úr lett; de a dologra akarok térni. Hát nagyságos szolgabíró úr, itt a városhoz egészen

a szolgálatoktól függ, melyeket az illető nemzet a dinasztájának tesz, az típus, a hyper lojalitásnak típusa.

Van ezenkívül a magyar szabadelvűségnek még egy kimagasló jogásztípusa is, s ez dr. Plósz Sándor személyében testesült meg, a ki azt a klasszikus nézetet propagálja, hogy a parlament házszabályait csak addig kell megtartani, a míg azokkal a többség akaratának érvényesülését el lehet érni.

Valamint az országos szabadelvű pártnak ilyen államférfiúi és jogásztípusai vannak, akképen meg van áldva ilyenekkel tekintetes Nyitra vármegye is.

Ebben a mi szűkebb hazánkban is van egy, nem ugyan államférfiúi, hanem megyeférfiúi típus, s ez a jelenlegi főispán alakjából magaslík ki. Ez a tipikus alak azt az elvet vallja és makacs következetességgel követi is, hogy Nyitramgyének csak addig van jövője, a míg a nemes megye a szabadelvű párt országos hivatását előmozdítja. Áll pedig a szabadelvű párt országos hivatása abban, hogy mindenkinek, aki a rendszerhez tartozónak vallja magát és annak szolgálatokat tesz, jusson egy-egy kunc az ország javaiból. Dolgozni nem akaró ügyvédeknek, ügynököknek, magánzóknak és egyéb uraknak adni kell képviselőseget, tömeg gondnokságot, jó osztalékot nyújtó állásokat valamely pénzintézetnél, vasuti concessiót, állami kedvezményt, kormányprotekción és egyéb jót.

Ha Nyitra vármegye a szabadelvű pártnak ezt az országos hivatását elő nem segíti, veszve van, el fog pusztulni, gazdaságilag tönkre megy, kulturája meghanyatlik, nemzeti élete martalácok prédájává lesz, kihal az érzék a vármegye közönségében a legfenségesebb és legnagyobb ideálok iránt.

Van azonban hála Istennek a vármegyében egy nagy párt, melyhez a megye választó polgárainak nagy többsége tartozik, s ez a párt elkövette azt a szörnyű bünt, hogy a vármegye jövőjéről nem vallotta a főispán elveit, hanem azt merészelt mondani, hogy a vármegye jóléte semmikép szem függ össze a szabadelvű párt országos hivatásával, hanem ellenkezőleg a megye legléletbevágóbb érdekei, első sorban a gazdasági és a magyar nemzeti érdekek sürgősen követelik, hogy a vármegyei közélet megszabaduljon az elősdi alakoktól, a kik konok örökös hajszolásában merítik ki minden tevékenységüket, a közigazgatás pedig megtisztuljon attól a mételytől, melyet felusztott jegyzők, lelkiismeretlen szolgabírák, külföldi hivatalos közegek ojtottak a szervezetébe, népünk nagy romlására.

közel bérelt vadászterületet, ez a szolgabíró előjoga, aki nincs evvel megelégedve — hallgasson! Csak hogy a falu kuvaszai füttyet vetnek a liberalismusra — ők egy nyul farkkal előbbre vannak, communistáknak vallják magukat; s ebből kifolyólag ki-kirándultak a nagyságos úr pagonyába. Miért is ne? Gazdájuktól csak nem követelhetnek pecsenyét. Itt-ott maguk kutyaságából is tudnak konyhájukra szerezni egy-egy sánta tapsi-fülest; de meg — hát a liberalismus hive az iparszabadságnak, evvel a joggal ők is élhetnek. Oh, ti balgák! A liberalismus csak azok számára hozta be a szabad ipart, kiknek sok a pénzük, hogy az ipartéren tett szolgálataukért megbárosíthassák. Miből is táplálkozzék a — pártkassza?

Igy történt, hogy a nagyságos szolgabíró ur a kutyáktól a nyulfogás iparát elvitatta. — Elvitatta és nagy dühében ekkép szóla: „megálljatok szemtelenek, nincsen iparigazolványotok, meg fogtok veszni mindnyájan!” — Azt mondja a közmondás: „megdöglött az a kutya, melynek veszett híret költik”.

Hogy a kuvaszok kipusztuljanak, rájuk fogták, hogy abban a községben, melynek vadászterületét bérlé a nagyságos szolgabíró ur, járva nyosan kiűtött a veszettség. Dictum-factum. Pár

Ez volt a néppárt nagy bűne, ezért adta ki ellene a főispán a jelszót, hogy ki kell ezt a pártot irtani erőszakkal, vesztegetéssel, tövénytelen választási eljárással, minden eszközzel. Nem rajta mult, hogy lelkiismeretlen, gonosz terve nem sikerülhetett. Egy dologra nézve azonban célt ért: típus lett, a liberális, önző és sivár lelkű férfiak megye típusa.

A mi már a típusok másik fajtát, a jogásztípust illeti, ez azokban a síhederekbe szorult bele, a kiket a nyitramegyei választások történetéből ismerünk. Ezek a nyitramegyei szabadelvű párt jogtanát a következő elméletbe foglalták össze. A választási törvényeket csak addig kell megtartani, a míg azokkal a szabadelvű párt számára a többséget megszerezni és biztosítani lehet.

Mint hogy pedig az érvényben levő választási törvények nem voltak alkalmasak arra, hogy velők a szabadelvű pártnak a többséget megszerezzék és biztosítsák, ennél fogva egyszerűen félre tették ezeket a törvényeket és a mondátumokat olyan uton kerítették meg, melyen azok szoktak járni, a kik másnak vagyonát hosszú újjaik, vagy nyílt erőszak segítségével elsajátítják. Alkalmazást nyert ez az elmélet 1895-ben, 96-ban és legújában Galgócon és Privigyén, részben Zsámbokrétben is, ahol azonban az elmélet alkalmazását tanácsosnak látták abbahagyni.

Igy keletkezett a nyitramegyei jogásztípus, mely egész Magyarországon híres. Mikszáth Kálmán ismeretes, dűsan szellem megirt tárcájában a típusnak ezt az országos hírességét úgy jellemzi, hogy az ember ha azt hallja: „nyitramegyei születés”, szinte a nyelvél csettent: Ej be' jó volna választási elnöknek.

De félre a tréfával. A nyitramegyei típusok még nem érték el fejlődésük tetőfokát, de a választások által előkészített új talaj nem kedvez a fenmaradásuknak. A politikai tisztesség szelleme kifogja irtani őket, és átadja helyüket új embereknek, a kik az önzetlen hazafiságot, a törvény- és jogtiszeletet fogják képviselni. —y.

### A szabadelvű krach okai.

A magyar alkotmány visszaállítása óta nem volt rá eset, hogy valamely kormány a választásnál megbukott volna. A rossz választási törvény, a kormány által különféle alakban gyakorolt „szelid” nyomások, „alkalmas” választási elnökök itatás, vesztegetés s egyéb szabadelvű „tisztá” eszközök felhasználása folytán a kormánybuktatás igazán nehezzé mondhatnám lehetlenné vált. Ez volt oka annak, hogy majdnem köztudatba át-

ment, hogy Magyarországon a választásnál kormányt buktatni nem lehet. És csodák csodája, minden várakozás ellenére, és a jobbak legnagyobb örömeire jan. 26-án a kormány a választásnál mégis megbukott! Ugyan mi lehet ennek oka? A tanulságok levonása céljából érdemes e tárggyal foglalkozni.

A függetlenségi párt a szabadelvű pártbukását, illetve a függetlenségi eszmék hódításának tulajdonítja. Hát ez csak részben igaz, mert hiszen tudjuk, hogy az egyesült ellenzék a szabadelvű párttól ott is elhódított kerületeket, a hol a választási küzdelmet nem a függetlenségi eszmék hangoztatása irányította.

A szabadelvű párt az ő bukását a nov. 18-iki kendőbogatásnak tulajdonítja. De ez csak részben igaz, mert a nov. 18-iki gaztett nem annyira ok, mint inkább alkalom volt arra, hogy a nemzet a szabadelvű pártot elsöpörje. A szabadelvű párti krach okait távolabb kell keresni. A krach igazi okai voltak a párt romlott erkölcei, tövényteleneségei, igazságtalanságai, a melyek nemcsak a központokban, hanem a vidéken is akkora piszok garmadává halmozódtak össze, hogy attól mindenki undorral elfordult.

A hajmeresztő tövényteleneségek, igazságtalanságok ellen a közönség hiába keresett jogorvoslatot.

Ugyan mondjanak önök liberálisok csak egy esetet, hogy amikor a közönségből valaki pl. egy körjegyzőt, szolgabíró v. más vidéki pasát szarolásiért és túlkapásaiért feljelentett, hogy az illető ezért csak egyszer „egyetlen egyszer” a megérdemelt büntetést elvette volna? Nemde mindig tisztára mosták, ha még annyiszor is rászolgált volna, hogy deresre huzzák? Miért? Mert ilyenkor mindig figyelembe vették az ő érdemeit, a melyekre szert tett az utolsó választáskor. Megengedjük, hogy néha, amikor ilyen szentes ügy a vármegyei központokba került, ott egyik-másik vármegyei közegnek a rothadt állapot megütvén az orrát, erélyesen felszólt, de ellene semmit se tehetett, mert a vármegyei szabadelvű liga ezt következetesen megküszöltte. És ha a jogorvoslatkereső polgár a vármegyei határozatot a belügyministeriumhoz megfellebbezte, talán igazságot szolgáltatott neki? A legkevésbé sem! Hiszen hogy e tekintetben a belügyministeriumban minő gyakorlat dívik, azt elárulta Bánffy Dezső báró a volt belügyminister, a ki a választási mozgalom előtt az egyik ellenzéki vacsorán nyíltan kijelentette, hogy a tövényteleneségek és a választások, atrocitások ellen, aminők a közelmúltban, pl. Privigyén v. Galgócon és másutt is megtörténtek, a belügyministeriumhoz hiába fordulnak, mert ő ezt tapasztalatlán tudja.

A szabadelvű párt az ő 30 évi uralkodása alatt nem hozott törvényt, nem adott ki miniszteri rendeletet, a melynek végcélja nem oda lyukadt volna ki, hogy általa a szabadelvű párt hatalma nagyobbítások és fentartások. Ennek igazolására csak egy néhányat említek. Ott van a főispánoknak a működési körét meghatározó törvény. A megyében mindenki, még a kir. törvényesek is az ő hatása alá van rendelve. Vajjon

vásra került, s miután ez is kutya, kivételt vele nem tehetek.”

Most már biztos vagyok, hogy liberalismus bukásával, legalább a műkutyákon a műveszettség nem fog kiűtni. Ez is vívmány.

Mindenki örvend azon, hogy ezentul községenként titkos választás utján választani fogjuk a honatyákat. Csak kérem nem járjunk úgy, mint ezelőtt pár esztendővel Pogrányban, a megyebizottsági tagok választása alkalmával. Titkosan szavaztak ott is, az ellenzéknek kétszerkettőnégy pozitívásával volt többsége és Uram bocsá...! az eredmény kihirdetésekor a kisebbség lett a többség. Sokan csodálkoznak, hogyan lehetséges ez? Lombroso a híres pszichiatra, már régen megfejtette a rejtélyt. Rudnay Sándor volt akkor az elnök és nagyon hevült a liberalismusért. A hevület fejfájást okoz: a fejfájás lázas állapotot előidéz; lázban az ember bolondul cselekszik, bolondul számít, s így történt, hogy a liberális bolonderia a kisebbséget többségnek nézte, mint az egykori Miklós-féle fahidat — vashidnak.

Mondják, semmi sem nyugszik olyan realis alapon, mint a számtan. Igen, de nem a liberalismus aerájában. A liberalismus meghamisította még az aritmetikát is. Nem azt mondta-e, hogy 2000 voks kevesebb mint 600 voks? Igen, mondta

nap mulva jött egy liberális közeg — sintérnek hívják, utána olyan komediás féle zárt, rácszattal ellátott kocsi, ez a kutyák „Fortuna”-ja. Jöttére a komondor, kuvasz, pincsi, pudli, mopszli, a hány kutyafaj csak található a faluban, — bajt neszelve — a legiszonyatosabb fortissimóban — körülbelül olyan lármával, mint a milyennel az utolsóelőtti megyegyűlésen a bizalmi szavazat megszavaztatott, neki estek a jövevények; de vesztükre.

Egy ügyes rántás s ott voltak a „Fortuna”-ban, a honnét csak nemesi oklevél, (az a „peskodári” onnét volt) vagy kocsiskeztyű alakjában kikerülhetnek. A faluban a kutyafajnak magja veszett. Kutyátlan lett a község, ugatatlan a vándor... Még csak azt akarom mondani, milyen skrupulózus a liberalismus a kutyavitásban... E nagy napon a pecér beállt egyik barátom portájára. Virágkertjében lát egy „daxlit”. Zsinórra volt kötve, nem volt vastagabb, mint az egyik ősliberális matador hangja. Ismerősöm karlsbadi porcellángyárban vette, hogy kertjének díszül szolgáljon; hát az irtó a mint meglátta, drótra fogta és elcipelte: „Hej! kiált utána ismerősöm — „viszi vissza, nem látja, hogy porcellánból van”. „Hja — kérem — szigorú az utasításom, e községben minden kutya dögrő-

mi célból? Talán azért, hogy felügyeljen arra, hogy az igazság mindenkinek egyformán kiszolgáltatásuk. Dehogyan! Hogy a választásnál a szavazatok leadásában őket befolyásolja! A főispán a szabadelvűpártnak a megyében első és fokortese volt és minden működése odairányult, hogy a választásnál az összes mandatumokat vagy azok legnagyobb részét a szabadelvűpárt kezére játsza. Es ha nem tudott e tekintetben érvényesülni, ha máskülönb akármilyen kapacitás és kitűnő adminisztratív tehetség lett volna, elcsapták. Szolgáljunk példával? Ott van Kramolin esete.

Hát pl. az állami iskolákért miért rajong annyira a szabadelvű párt. Talán azért, hogy általuk a magyar kulturának fellegrákokat építsen? Kiseb gondja is nagyobb ennél. Hiszen tudják ők, hogy az állami iskolák között is vannak, a melyek teljes mértékben kihívják a kritikát. És ők mégis erőnek erejével államosítanak és sokszor még ott is, ahol az állami iskolára semmi szükség nincsen. A szabadelvű párt szolgálatában álló hivatalos közegek addig izgatnak a jó felekezeti iskola ellen, addig ígéretnek a községeknek, hogy az állam nekik az iskolát ingyen adja, a míg a nép rámegey a lépere. Kérdjük, vajon a szabadelvűek részéről nem butítás az a népek azt mondani, hogy az állami iskola nekik semmibe se fog kerülni, mert mindent állam ad! A szabadelvűek nagyon jól tudják, hogy a hol sikerült egy vallásos iskolát megbuktatni, illetve egy állami iskolát felállítani, ott a szabadelvűpárt nemcsak szavazatot, de egy biztos kortest is kapott. Ime, innen ered az ő rajongásuk az állami iskolákért.

Hát a körjegyzők fizetését a szabadelvű párt miért emelte fel? Talán, mert a falusi körjegyzők nyomorán enyhíteni akart? Ezt azért tette, hogy őket önmagának még inkább lekösse, hogy választásnál a szabadelvű párt javára annál vesztebbül korteskedjenek. A szabadelvű pártot egyszerűen képtelenné tartjuk arra, hogy akárki nyomorán meginduljon, mert tetteik után itélve, se Istenük, se szívük nem volt.

Hiszen ha a szabadelvű párt szeme előtt a nyomor enyhítése lebegett volna, hát azon kellett volna lennie, hogy a köznépet a nyomorból kiemelje. De épen a köznép volt az, a melyet leginkább elhanyagolt.

A szabadelvűpárt bölcsessége a nép vezetésénél zaklatásokban, erőszakoskodásokban, és üldözésekben merült ki, a vidéki jegyzők és szolgabírák úgy viselkedtek, mintha a nép a jegyzők és szolgabírókért volna és nem megfordítva. És látjuk a szomorú következményeit. A nép alföldön a szocializmus karjaiba veti magát; a felvidéken pedig tömegesen Amerikába szökik. A hol pedig a nép még mindig ragaszkodik a göröngyhöz és bizik a jövőben és a fogyasztási szövetkezetek alakítása által önmagán akar segíteni, ott ismét a szabadelvűpárthoz tartozó hivatalos közegek azok, a kik szintén szabadelvű zsidóság kedvéért mindent elkövetnek, hogy a fogyasztási szövetkezetek vezetőit letérjék és magát a szövetkezetet így lehetetlenné tegyék. Ennek elérése céljából elegendő azt ráfogni, hogy a szövetkezet néppárt

vagy pánszláv érzelmű. Tudjuk, hogy a szabadelvű politikának nem kedvez a szövetkezeti eszme. Első sorban sujtják nagy jövegelmi adóval és elvonják vagy megtagadják tőle az italmérsi jogot.

Igen sok kis község van, a hol a fogyasztási szövetkezetet csak úgy lehetne szervezni és fentartani, ha az italmérsi jogot is kapna. De amíg minden pajeszes zsidó szerez italmérsi jogot, mert hitsorsosai kioktatják, hogy melyek azok a *títhos utak*, a melyeken haladva céljukat elérik, addig a fogyasztási szövetkezet *egyenes uton* haladva, hiába kéri az italmérsi jogot, mert pénzügyi titkár urak és szolgabírák tudják azt megghusítani. És miért? mert a szabadelvűpártnak nem a zsidóságtól emancipált független polgárok kellene, hanem koldus nép kell neki, hogy a választásnál szavazatát annál könnyebben megvehesse.

Még tovább is folytathatnám a szabadelvűpárt bűneinek felsorolását, de az elmondottakból is nyilvánvaló, hogy a szabadelvűpárt 30 éves uralkodása valóságos tatarjárás volt. A nép megtalta őket és undorral elfordult tőlük és ennek a választásoknál kifejezést adott. A szabadelvűpárt tehát megbukott, de ezzel nem szabad megelégedni. A tisztviselői karból kegyetlenül ki kell söpörni mindazokat, a kik viselkedésükkel rászolgáltak. Ilyenek Filberger, Beller, Szalé, Csemniczky, Szathmáry, Brucker és mások, a kik rászolgáltak arra, hogy nyugdíj nélkül szelnek eresztessenek. Ez nem bosszú, hanem elretentő példa lesz arra nézve, hogy lakol mindenki, a ki a szentesített törvényt lábbal taposni, a népet zaklatni és a hatalomnak eladni meri magát.

Zsámbokréti ker. választó.

## Batthyány Vilmos gróf püspökké szentelése.

Budapest, febr. 5. 1905.

Még fülemben szong az „Angol kisasszonyok“ növendékei énekkarának bájos éneke, még érzik ruhámon a tömjén illatos füstje, mikor e sorokat írom, hogy becses lapjának olvasói is fogalmat szerezzenek maguknak Batthyány Vilmos gróf segédpüspök ur felszenteléséről, mely folyó hó 5-én reggeli 10 órától délutáni 1/1 óráig tartott az „Angol kisasszonyok“ templomában. A gyertyák s a villámkörtek fényétől bevilágított templomot már jóval 10 óra előtt betöltötte a meghívott főuri közönség díszes sokasága. A szertartásnak lefolyását adom elő úgy, amint láttam s gondolom, hogy nem végezek unalmas s fölösleges munkát, mert tudom, hogy kevesen voltak egy püspök szentelési szertartásnak szem- s fültanui.

10 órakor eljött Batthyány Vilmos gróf, a felszentelendő püspök, nemsokára megérkezett Csáky J. Károly gróf váci püspök, aki a Szentszék megbízásából a felszentelést végezte, majd Széchenyi Miklós gróf a győri püspök s Jung János a váci felszentelt püspök, akik a szertartás alatt a segédkező püspökök szerepét

töltötték be. A négy püspök a segédkező papok, kispapok sorfala közt az oltárhoz ment, ahol miután a váci püspök magára öltötte a miseruhát s helyet foglalt az oltár legfelsőbb lépcsőjén elhelyezett székekben, Batthyány Vilmos gróf a két segédkező püspöktől környezve vele szemben foglalt helyet. Most Glattfelder Gyula dr. a közp. papnövelde tanulmányfelügyelője felolvasta szentesítő Atyánknak X. Piusnak Rómában kelt brevejét, melyben a felszentelendőnek megadja az üresedésben levő titopolisi püspökséget s figyelmezteti, hogy főpapi kötelességeit folyton s pontosan tartsa be.

A pápai breve felolvasása után a felszentelendő püspök elmondja esküjét, melyben a pápának hűséget, az Egyháznak engedelmességet s buzgó működést fogad. Miután pedig a váci püspök letétette a felszentelendővel a hitvallást, kezdetét vette a közös sz. mise, melyet a váci püspök a püspöki stallumánál, a felszentelendő püspök pedig a két segédkező püspökkel a szentélyben az epistola oldalán erre a célra felállított mellékoltárnál végzett.

Az epistola felolvasása után a püspökök a főoltárhoz mentek, ahol a váci püspök elmondta a Mindenszentek litániáját, miután a felszentelendő arcra borulva maradt az oltár lépcsőin. A litánia elmondása után következett a felszentelés, mely után a misét tovább folytatták egészen a Felajánlás előtti püspöki kézmosásig. A kézmosás után mind a négy püspök az oltárhoz ment, ahol az ujonnan felszentelt püspök letérdelt a váci püspök előtt, átvette kezéből az égő gyertyát, a két kenyeret s a remekbekészült két hordócskát, melyek egyikében fehér, másikban pedig piros bor volt, jelezni akarván ezzel a felszentelő püspöknek szánt ajándékokat.

Ezen jelképes szertartás után a misét közösen végezték a főoltárnál egészen a püspöki áldásig, amikor az ujonnan felszentelt újból letérdelt a váci püspök előtt, aki fejére tette az infulát, kezére huzta a keztyűt, átadta neki a pásztorbotot s beültette a saját oltárnál lévő székebe. Elvégezvén így az intronizációt, a váci püspök intonálta a „Te Deum“-ot, melynek végén az ujonnan felszentelt áldását adta a jelenlévőkre. Több kisebb szertartás után a felszentelés főcsékménye véget ért.

A szertartás után diszebed következett 1/2 2 órakor a Hungária szállóban, melyen 48 személy vett részt, melyen többi közt a püspök édes anyja, gr. Csáky Károly a díszhelyen, továbbá gr. Széchenyi Tivadar való belső titkos tanácsos, Batthyány Ernesztina grófnő, Batthyány Krisztina grófnő, gr. Batthyány Béla, gr. Batthyány Tamás, gr. Széchenyi Tivadar ifj., Jung János váci felszentelt püspök, dr. Várady Árpád c. püspök miniszt. oszt. tanácsos, dr. Kunc Adolf csornai praelatus, herceg Sapieha leMBERGI kanonok, Balázs János praelatus-kanonok, Baksay apátkanonok, dr. Bobok József apát-kanonok, Jeszenszky apátkanonok, Ludvig Gyula bossácai plebános, váci udvari papok, Lóskay Gábor nyitrai honvéd dandárparancsnok és neje, Thuróczy Vilmos főispán és neje, dr. Thuróczy Károly és

Nyitrán, Várnán, Girálton és igen sok helyen. Most már, hogy az ellenzéki Vulkan nagyot ütött a lomha, liberális Jupiter fejére még is csak kapiskálni kezdi, hogy 268 egyesült ellenzéki mégis csak több lehet, mint 150 liberális.

Költői hangulat van az egész országban. Az eszmények hajnala pirkad. A liberálisok sipolják az elegiákat, csapongó lyra járja az ellenzékeken. Ime izleltetőül:

Furóczy Hej!  
Trulovszky Haj!  
Higyjék el Smausz és Billagi,  
Hogy nincsen éppen baj.  
Kulesár — kamarás,  
Haj de hamar ás!  
Ássa, ássa, sirját ássa,  
Hogy a tavaszt meg ne lássa.

Ilyen a nép poesise. Ahogy érez, úgy beszél, nem törődik a ritmussal, nem keres kiadót, beéri avval is, ha poemájának nincs más refrénje, mint az erdő merő visszhangja...

Hallom, hogy egyik-másik nyitrai mameluk hajlandó a 48-as pártba belépni, nevezetesen: Victorisz vágújhelyi képviselő is. Értem. Nomen omen. Vietoris csunguz nyelven anyyi, mint

magyarul hordár, pardon bognár. Különb ne keveseljük e nevet. A liberalizmus a hordároknak is szerepet adott; művészi talentum lakott a liberalizmusban, már pedig: der Künstler sucht nicht die Melodie, sondern die Harmonie.“ Hej, hogy irigyeltem a sorsukat! Tapsaikért kaptak új frakkot, már pedig ha az embernek egyebe sem volna, mint e ruhadarab — udvarképes. Ad vocem „bognár“, az ő gyarából kerültek ki azok a hordók, melyekben azt a liberális itókat szállították. Most, hogy megbukott a firma, szegre akasztja vonókését, s jó lesz a 48-oknál — pedellusnak.

Mindenki kíváncsi, hogy jövőben milyenek lesznek a választási elnökök? Hát milyenek? olyanok, hogy ha Németh is lesz az elnök, különben lesz mint idáig Magyarly.

Helységünkben megjelenő lap: „A tollas napsugár“ beszélvén a választói törvény reformjáról, azt írja, hogy: „ezentul a szegény embernek is lesz voksa és nem is egy, de anyyi, a hány katonát ad a királynak“. Bakterünk felesége ezt olvasván — nálunk a hölgyek is politizálnak — azt mondta, hogy akkor az ő urának lesz legtöbb voksa, anyyi katonát ugyanis adtak a királynak, hogy tizedestől kezdve kapitányig

minden sarzsit lefoglalhatnak. Ur Isten áldása: a termékenység, a népre száll.

A nagy öröm e napjaiban megindultak a kombinációk is. Sajó vendéglőjében a törzsvendégek a lemondandó főispán helyébe — referensünk állítása szerint, (bevallom, hogy az egyik fülére süket, a másikkal csak nagyot hall) — valami gróf „Házmestert“ — valószínűleg: Messterházy gróft hoztak jelölésre, mint kit szellemes madár és előkelő hangu exabruptóival — feltűnt.

Hova ragad az optimismus látható onnét is, hogy párutcai koldusbírónak gróf Khon-Lári-Fári van kiszemelve, és hogy örömmel fogadják azt a nem lehetetlen hírt, miszerint Pongráczot kihagyják a magyar naptárból, lévén nagy károkat okozó — fagyos szent, mely viselt tisztség helyébe új állást akarnak neki szerezni Lebandy zaharai császár ő felségénél, kinél egy főszakácsi hivatal megüresedett...

... No vegyünk bucsut a halottól!  
„Feküdj Te enervált vén Mammuth,  
Légy könnyű a földnek!...“

neje, gróf Esterházy János, gróf Pálffy Sándor és neje, gr. Pálffy Béla és neje, Leonhardi Curt, neje és leánya, Szmracsány György tábornok. Ebéd végen az első tósztot gr. Batthyány Vilmos mondotta a papára és királyra, Bende püspökre, a konzekrálokra, továbbá a nyitrai káptalanra, azután gr. Csáky Károly püspök, gróf Batthyány édes anyjára, dr. Bobok József gr. Batthyány Vilmosra. Felszóltat még Thuróczy Vilmos főispán, gr. Széchenyi Tivadar.

## Ujdonságok.

**Egyházmegyei hir.** Egyházmegyénk derek papságának szorgalmát, igyekezetét mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény hogy fiatal barátaink szinte versenyeznek a doktori babér elnyeréséért. Gyors egymásutánban teszik a szigorlatokat. Egyik barátunk decemberben nyerte el a doktori oklevelet, februárban már hárman szigorlatoztak szép sikerrel. Az egyikről mult számunkban adtuk hírt, most pedig örömmel közöljük, hogy f. hó 6-án, *Schmidt Leó* püspöki actuarius a bécsi egyetemen, az erköstan és lelképásztorságtanból, f. hó 7-én pedig *Bezák István* kis szeminiariumi spiritalis a budapesti egyetemen az alapvető és ágazatos hittanból szép sikerrel állották ki a szigorlatot. Törekvő fiatal barátainkat melegen üdvözljük.

**Személyi hírek.** Gr. Batthyányi Vilmos felszentelt püspök, pénteken február 10-én hosszabb távollét után Budapestről Nyitrára érkezett. — Dr. Prohászka Ottokár, budapesti egyetemi tanár, mint örömmel értesülünk, márc 5-én Nagy-Tapolcsányba érkezik s a kath. legényegyletben előadást tart.

**Eljegyzés.** Herczeg Sándor kir. kataszteri mérnök eljegyezte Simonovánszky Józsikát. Simonovánszky Ferenc vármegye tisztviselő leányát.

**Meghívót** vettünk a február 25-én nyitran, a vármegyei székház termeiben „nyitrai ingyen-tej javára“ rendezett tombolával egybekötött táncestélyre. A tombola kezdete este 8 órakor. Belépő-jegyek: családijegy 10 kor., személyjegy 4 kor. Felülzétések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatni fognak. Az estélyre szóló jegyek előre válthatók Fürst dohánytözsdejében. A tombola-jegyek a rendezőbizottság tagjainál kaphatók darabja 50 fill.

**A nyitrai könyvnyomdászok szak-egyesülete** február hó 18-án szombaton, Kardos Károly (ezelőtt Halecius) vendéglőjének összes helyiségeiben, könyvtáranak gyarapítására zártkörű farsangi táncvigalmat rendez. Beléptij díj: személyjegy 1 k., családijegy 3 k. Kezdeté este 8 órakor. Felülzétéseket, a jótékony célra való tekintettel, hálás szível fogadunk és azokat hirlapilag fogjuk nyugtáztatni. Kiténő zenéről, továbbá jó ételeknek és italoknak árfelemelés nélküli kiszolgálásáról gondoskodunk. A rendezőség.

**Iparos bál.** A nyitrai ipartestület előjárása Zászlóalapjának gyarapítására 1905. évi február hó 2-án az „Arany Szarvas“ szálló dísztermében zártkörű táncvigalmat rendezett, melynek sikeréhez mint mindenkor, ugy most is elég számosan hozzájárultak felülzétésekkel, és pedig a következők: Pitzer és Hauser 10 kor., Knotek Lőrinc 6 kor., Dr. Bobok József, Sarmaságh Géza, Huszár István 5—5 kor., Rauscher Ernő, Csernyák Endre, Hubert Rezső, Unzeitik József, Raczkó Mihály, Kapsz és Kramár 4—4 kor.; Szurmay József, Toifel József, Hromy Endre, Kardos Károly 3—3 kor.; Arnold Bálint, Szabó Imre, Neugebauer Nándor, Singer Mór, Bellák József, Novotny Vilmos, Zinz János, Brecka János, Fellner Jakab, Gyürky Ferenc, Juhari Károly, ifj. Sztesskál Lukács 2—2 kor.; Hevera János, Cseffalvay Aladár, Duboviczky Imre, Liptovszky Kálmán, Blaskó József, Verebely Géza, Kostyál János, Vajda István 1—1 koronával. Fogadják mindezen nemesleikü adakozók az ipartestületi előjáráság hálás köszönetét.

**Halálozás.** Kolman Irma, volt nagytapolcsányi állami óvónő Felső-Órsön meghalt. Zárkóztott külseje alatt fenkolt lélek honolt és nemes szívében Krisztusi szeretet embertársai iránt. Ez a szeretet volt rugója minden tettének. Itt betegét apolt, amott az árvák könyeit száritgatta, anyagi áldozatot is hozott és mind ezért még köszönetet sem kívánt senkitől, némán viselte az élet kisebb, nagyobb bajait, elzárkózva az emberi vigasz és részvétől. Sokat fáradozott Jézus szent szíve tiszteletének terjesztésében tagokat gyűjtött, kioktatta őket. Most már pihen a felsőrsi temetőben, e hó elsején magához vette az irgalmas Isten nemes lelkét és ott a jobb hazában bizonyára elnyerte, a mire vágyott, törekedett, az örökboldogságot!

Lány Imre, volt nyitrai káptalani gazdasági ellenőr, hosszabb betegeskedés után elhunyt f. hó 10-én. Beke poraikra!

**Egy feledett szobor.** A nyitrai törvénszéki palota előtt felállítandó Szűz Mária szoborra adakoztak Szmda Victor plebános ur Kömlő (Heves m.) 10 kor. Szalakuszlól 1 kor. Egy beteg második adománya 5 kor., Karsay János, városi pénztári ellenőr Érsekujvárról 5 kor., Kubinyi Endréné urnő Nyitra 20 korona. Összesen 41 kor. Hozzáadva a lapunk előző számában ki mutatott 600 kor., lesz főösszeg 641 kor. Isten fizesse meg!

**Estély Érsekujvárott.** Az érsekujvárott emelendő Kossuth-szobor alapja javára február hó 18-án táncal egybekötött estélyt rendeznek. Kezdeté pontban esti 1/8 órakor. Belépő-jegy személyenként 3 korona. Műsor: 1. Felolvasás Kossuthról. Tartja: Mezey Gyula, műszaki tanácsos. 2. Sasok. Vigjáték 3 felvonásban, szerepelnek: Nowotny Henrik, Kratochvilla Aurélné, Szeglethy István, Hajek Győző, Ószy Dávid, Inre János, Dvihaljy Mariann, Stern Hugó, Dubovszky Géza, Bauerle Ferenc, Stern Elza és Hunyadi Mariska. Sugó: Fischhof Gyula. 3. A „vén cigány“ melodráma. Szavalja: Veress Béláné, zongorán kíséri: dr. Franz József. A Kossuth szobrot alakítja: Práznovszky István, a Kossuth szobrot megkoszoruzza: Krendl Etus.

**A szabadelvűpárt tora.** Mult csütörtökön tartotta a vert szabadelvűpárt halotti torát Budapesten. A nyitrai szabadelvű képviselők mind megjelentek egynek kivételével, meg Csillaghy is sietett, még mieelőtt elvinnek tőle a mandatumot. Feltűnést kelt, hogy nem jelent meg a toron Szulyovszky Dezső, sem azok között nem olvassuk nevét, akik elmaradásukat kimentették. Megjelent azonban a moriturus Thuróczy Vilmos főispán és kénytelen volt Tisza fővezér ajkairól hallani a lesújtó kifejezést, hogy „Elvesztettük a csatát“. — Hogyan vesztették el, mondja titkon Tiszának, hiszen én négygyel többet liferáltam be a vármegyéből, mint annak előtte? — Hagyd el vén ciimbora, hiszen éppen a te segítségéd tette tönkre a szabadelvűpártot. Mindenütt nyitrai választásokra ujjal mutogattak és azok rémképétől megijedve rebentek szét a liberális választók. Hanem tréfán kívül, a liberálisok halotti tort ulvén, nem hiányoztatott arról a *kuvik* sem, még pedig ki más, mint Craus István személyében. Craus István valamikor Bánfynak leghivebb embere volt, most Tiszával tart, mert Bánfynak mindössze, ha jól tudom, 12 embere van. Craus ur felkinálja magát és pártját az udvarnak és a közveleménynek, s erősen hiszi, hogy: „Lesz még csillagos az ég!“. Craus ur egyebként a következőleg kuvikol:

Craus István: Magunktartásán, nézetem szerint nem változtathat az a sajnálatos körülmény, hogy több szabadelvűpárti kerület gazdát cserélt és hogy ezekre a kerületekre a koalizált ellenzéki pártok tették rá kezüket. *Azért mi nem mondhatunk ellenkezőt azzal, a mit mondtunk, nem mondhatjuk igaznak azt, a mit eddig ámitásnak minősítettünk és nem szegődhetünk olyan politikai irányhoz, a melyet az állam existenciája, a jogrend, a politikai közmorál szempontjából károsnak, veszélyesnek, a leghatározottabban dekadensnek tartottunk és hirdettünk, csak egy hónappal ezelőtt. Ehhez képest az imént elhangzott szives fölhívás készen fog találni bennünket arra, hogy egyesüljünk pártunk jelesének és kiváltképp pártunk vezérének oldalán, egyesüljünk szívvel, lélekkel, a legigazabb dinasztikus érzésben, a közrend, az alkotmányos intézmények védelmében.*

A mi erősségünk az a legális alap, a melyen állunk, az alkotmány, az alaptörvények, a hatványos alap: ezen berendezkedve, ezen megállapodva, az ország továbbra is ura lesz sorsának és megfelel jövőjének és ezen programmal szemben odaát *nincsen semmi* (?) *nincsen* egység, *nincsen* program, hiszen egy heti sürgés-forgás után még a *foltozat* sem tudták összekeresgélmi azon közös subdhoz, a melyben a nemzet előtt bemutakozni akarnak. Ezen alap szilárdságában bizunk, bizunk vezérő férfiakban *bizunk vezérünk kiváló képességeiben* és abban a biztos reményben vagyunk, hogy az ő utmutatásuk és irányításuk mellett, valamint a mi hazafias munkásságunk mellett az országos közvelemény talán egykét sikertelen kísérlet után mindinkább meggyőződik arról, hogy továbbra is ezen táborban kell keresnie a *trón legbiztosabb támaszát*, az állam és alkotmány fentartó elemét. Ennélfogva azon erős meggyőződésben vagyok, hogy sokat zaklatott hazánkunk alig kívánhatunk jobbat, mintha azt kérjük, hogy Isten tartsa meg vezérő államférfiainkat, Isten tartsa meg pártunk vezérét. (Hosszszantartó lelkes eljenzés).

Abban az egyben igaza van, hogy ők ma nem helyeselhetik azt, amit még egy hónap előtt károsnak mondtak. — (Pedig hányan fogják köztök tenni!) — A beszédben kifejezett reményekre pedig megnyugtadjuk, hogy a kuviknak szavára csak a babonás emberek adnak válamit, mi pedig nem vagyunk babonások.

### Petició a galgóci mandátum ellen.

Úgy látszik a szabadelvűek öröme nagyon korai volt és rövid életű lesz. Lapunkat megbizható forrásból értesítik, hogy a sok törvénytelenység megtorlása céljából dr. Fodor galgóci mandátumát megtámadják. A hét folyamán a postényi járásban járt a híres jogász, Eötvös Károly orsz. képviselő, a községekben gyűjtötte a petícióhoz szükséges anyagot, mely petíció már legközelebb a kuria elé kerül. Tehát egy új választásra van kilátás, de már egy új aera alatt.

**Halálos szerencsétlenség.** Két érsekujvári fiatal legény Holotka János és Prohászka Imre egy 9 mm. flobert puskával játszottak, a játék közben véletlenül elsül Prohászka fegyvere s oly szerencsétlenül sült el, hogy Holotka testébe fúródott a golyó, mely lövés következtében a szerencsétlen teremtés 24 óra alatt elvérzett.

**Liberális jutalmazás.** Az a kimeríthetetlen pártkassza csak úgy ontotta magából a töméntelenapidiját, mit a párt érdekének előmozdításáért teljesítettek a nagytapolcsányi kisebb különféle írrok és hivatalnokok fejenként 10 koronaapidiját kaptak. Még csak azt jegezzük meg, hogy a választás után, mikor aapidijákat kiutalványozták, végtelen keserű fájdalommal fogadkoztak az illető urak, hogy öt rongyos forintért többé soha se fognak annyit fáradni, hanem a néppárt táborába állanak, s önzetlenül fognak dolgozni a párt győzelméért. Ez már beszéd! Csak el ne feledjék fogadásukat.

**Helyettesítés.** Thuróczy Vilmos, Nyitra-megye főispánja dr. Krastyenits Gyula vármegyei közigazgatási gyakoronokot helyettes szolgálbirói minőségben a miavai járásba nevezte ki.

**Liberális visszaélés.** A „szabadelvűség“ egy hajmeresztő példájáról tesznek jelentést. A prasci kántortanító, egy Melczser nevű egyén — állítólag a báró ottani erdészének parancsára az iskolás gyermekeket az iskola helyiségében brutális módon ütlegelte és *véresre* verte. Egyseseken így egy Czulka Ferenc nevű 7—8 éves fiucsán a botott darabokra törte, azért mert azok az utcán Vida János a néppárti jelöltet eljenezték. Őt szülő onnan Tapolcsányba indult hogy a bíróságnál keressen orvosiást e hallatlan serehmen.

**A privilegyei választás megtámadva.** A privilegyei gyalázatos szavazatrablás meg lesz torolva. F. hó 10-én utazott le Budapestre Brestyenzky Kálmán, privilegyei néppárti jelölt dr. Hajts Dezső privilegyei ügyvéd kiseretében magukkal vivén a szükséges okmányokat és adathalmazt. A petíciót dr. Tetetlenni Armín budapesti ügyvéd fogja csinálni, aki e téren már egész specialistává fejlődött, ami szinten szomorú jeleisége korunknak, hogy a választási büntények

orvoslására specialitákra van szükség. A perköltések gyűjtése is eredményesen folyik. A megyei néppárt legszegényebbjéi is készséggel adakoznak, hogy a tetemes pénzbiztosítékot összehozták, melyet kétséget sem szenved, hogy a jograbló elnökség fog megtéríteni.

**Főispán-hullás.** Valamint gyümölcsérés idején az őszi szél erősebb fuvallatára tömegesen hull a fák fergese, úgy hullanak a választások szelétől megrázott rothadt rendszer alakjai, a kik részolgáltak, hogy eltűnjenek a politikai megsemmisülés mélysegeiben. Állítólag eddig tizenkilenc főispán nyújtotta be lemondását, mind olyanok, a kiknek az állása tarthatatlan, mert erősen exponáltak magukat a bukott kormányrendszer érdekében. A lemondottak között van a nyitrai főispán is, a ki mint a Tisza-kormány legjellegzetesebb kreaturája, a teljes bukás emlékével és helyre nem üthető vereséggel távozik a főispáni székből.

**Kérelem a katolikus közönséghez!** E napokban küldöttem szíjjel az országba „kéreimemet“ az ország katolikusaihoz, kérve, hogy az óriási tűzvész alkalmával leégett s bedőlt kiszucanjahelyi plebánia templom helyreállításánál — nagy és kicsi egyaránt — tehetsége szerint segítségemre legyen az Úr Jézus kedvéért! Hova fordulhatnék nagyobb bizalommal, mint épen Nyitrára, szülővárosomba, s éveken át működésem helyére! Első sorban a minden szép és jóért lelkesedő kath. hölgyekhez fordultam akiket úgy ismerek, mint az Úr oltárainak nem csak látogatóit, de mecénásait, díszítőit és sok helyütt gondozóit! Levelem már kezükben van. Engedjék meg, hogy ezuttal, a szent célra való tekintettel, a következőket ajánljam szíves figyelmükbe. Lesz, a ki leveletem — a kérés levelek rendes sorsára juttatja — s a papirkosárba teszi, s nem igen fogja lelkére venni, azt a szót alig érdemlő csekélységet, hogy 5 fillér kárt tett a szerencsétlen templomnak. Lesznek viszont sokan, a kik olvasva a szerencsésien templom sorsát s látva annak siralmas képét, szívesen áldoznának néhány fillért, esetleg 1—2 koronát; de — úgy gondolják — az a csekélység, a mit adhatnak oly keves, hogy restellném odaküldeni, s azután meg utalványt is kellene írni, bélyeget ragasztani, póstára küldeni, expedálni — ez már sok! Hát, kérem szeretettel, az Úr Jézus jobban dicsérte meg azt a szegény asszonyt, a ki a jeruzsálemi templom perselyébe 2 fillért dobott szeretettel, mint a gazdagokat! Nem kérek, nem várok sokat! A fillereket is hálával fogadom és nem latolgatom! Hiszen a sok fillérből lesz a bankó s a cseppekől a tenger! Hogy tehát megkönnyítsem az emígyen gondolkodók helyzetét s őket a postai expedíció terhétől megkíméljem, tisztelettel tudatom, hogy mindazok, kik a fenti célra szánt adományait egyenesen címre küldeni bármely oknál fogva nem akarják, adományait — legyenek azok bármily csekélyek — átadják Nyitrán öngnagsága Tipula Amália urhölgynek, az Oltáregylet fáradhatlan pénztárosnőjének, (lakik a plebánia-utcában;) továbbá Szalóky Berta urhölgynek, (lakik a Piarista-utcában) s végül főt. Cseffalvay Aladár káplán urnak, az alsó plebánián. Fentnevezett hölgyek, illetve káplán ur — kérelmemre szíves készséggel vállalták magukra a nemes feladatot, hogy szerencsétlen templomunk szánt adományokat átveszik, nekem beszovaltatják — én pedig időről-időre e lapok hasábjain nyugtázni fogom, hogy minden tekintetben megfelelő szakember kezelésébe kerül, a ki a közönség igényeit

teljesen kielégíteni fog törekedni. Halecius ur, mint halljuk telefont is létesít a „zardában“, mely a várossal összeköti és már be is adta erre vonatkozó kérényét a postaigazgatóságnál.

**A masször kezei alatt.** Rövid idő óta a gräfenbergi (Osztrák-Szilezia) fürdő orvosilag képesített egy masszörje időzik Nyitrán, nejevel együtt. Lapunk egy barátja, ki szolgálatát igénybe vette, ezt írja nekünk róla. Sohasem hittem volna, hogy a fürdőkben végzett masszázs, mely sokszor oly kínos, ha szakavatott kezek végzik, mennyire élvezetes lehet. Ujjaival gondosan kikeresi a bőr alatt meggyülemlött görcsöket, kezei alatt az izmok apró százlakká válnak s a körülöttük lerakódott egészségtelen anyag úgy szétolvad, mint a jég meleg fuvalatkor. Igazán úgy érzi magát az ember, mintha hátát kivastálták volna a vasalásnak minden fájdalom nélkül. Ajánlhatom mindazoknak, akik elhízásban, köszvény, rheuma, asztma, vagy székrekedésben szenvednek, hogy el ne mulasszák igénybe venni a szerfelett ügyes ember szolgálatait. A hölgyek masszörzésát neje végzi, ki szintén orvosilag képesítve van a masszázusra. A nagy közönség azon kellemes helyzetben van, hogy kinek-kinek a saját lakásán állnak rendelkezésre és az általa meghatározott időben. Cimok Wendom Felix és neje Nyitra, Zoárd-utca 2. szám.

**Választási költség.** Lapunk egy barátja, ki a napokban Budapesten megfordult és alkalma nyílt érintkezni a budapesti választást vezető körökkel azt a meglepő hírt közli velünk, hogy Hieronymi miniszter választása, helyesebben bukása 740.000 koronába került. Ebből a pénzből 300.000 kor. fedezett a kormánypárt, 440.000 koronát pedig egyes budapesti pénzemberek adtak össze a kerületben. Jelentékenyen olcsóbb volt ellenfelének Vázsonyinak budgetje, mert ez 78.000 koronával kereszttulvitte megválasztatását.

**Nem bántalmazták.** Kuczmann Sándor sárrői plebános urtól a következő sorokat vettük: Beccseslapjának 5-ik számában a tapolesányi választás-al összeköttesben valaki személyemről azt a közlést tette: hogy a választás napjain „az uton uton időző népiömeg, tetteles inzulussal illetett erre nézve megjegyzem, hogy csapatvédelemből lovaimat elkapták és föltartóztattak, de egyebkét senki még csak kisujjával sem érintett, nem még hogy bántalmazott volna.

**Kérelem a Szülőkhöz és tanügybarátokhoz!** A népiskolai könyvtárak nélkülözhetetlen szükségességét senki sem tagadhatja, mert már annak a gyermeknek is szüksége van szellemi táplálékra, — azért van oly sok szép ifjúsági könyv és folyóirat. A kíváncsi gyermek, ha ily jó könyvhöz nem jut, tudvágyát kielégíteni óhajtván, nem tekint a könyv vagy újság tartamára, hanem olvassa mohón és romlatlan szíveskeje megtelik halálhozó méreggel. Hogy tehát a leánygyermek jó, nekik való könyvek birtokába jussanak elhatároztuk, hogy a leányiskola könyvtárát a kor követelményeinek megfelelőleg újraszervezzük és kibővítjük, hogy az ezer számra menő gyermek szellemi táplálékáról — jó könyvek olvasásáról — gondoskodunk; mivel pedig semmiféle alap vagy segítség nem áll rendelkezésünkre, azért a jó szülőkhöz és nemes gyermekbarátokhoz fordulunk azon alázatos kérelemmel, kegyeskednének bármily csekély összeggel is alakítandó könyvtárunk alapját fölsegíteni. Nagy hálával fogadunk bármily jó könyvet, (mesék, folyóiratok) mely a gyermekek kezébe adható. Aki bármily

csekély összeggel áldozik e nemes célra, a pénzt vagy könyvet vagy a gyűjtőnek adja át vagy küldje el az igazgatóság megbízottjához Dr. Cserenyey István hitoktatóhoz, aki a gyűjtésről a hírlapokban el fog számolni. — *A r. k. elemi leányiskolák igazgatósága.*

**A zsolnai mandátumot megtámadják.** Rudnay István, aki csak 11 szavazattal maradt többségben Smialovszky V. Kossuth-párti jelölttel szemben, még sok kellemetlenségnek néz elébe a kezében alig megmelegedett zsolnai mandátum kapcsán Aiger L., mint Smialovszky megbízottja adatokat gyűjtött Zsolnán a petícióhoz. Rudnayra állítólag holtak is szavaztak és igen sok vasuti írásban akar nyilatkozni, hogy csak a hivatalos erőszak folytán szavaztak a kormánypárti jelöltre. Nagyon kellemetlen Rudnayra nézve az is, hogy a korlátlan hitelre „dolgozó“ kortesei most halani sem akarnak a sok ezer koronára rógó s fedezetlenül megmaradt alkotmányos költségekről. A vadul költségek kortesek nem számítottak Tisza bukására s most visszavonultak.

**Mit mondott Stummer?** Nagytapolcsány város közönségének nevében a város előjárósága és képviselőtestülete január 29-én tavarnoki báró Stummer Ágost nagybirtokost, valóságos belső titkos tanácsosá történt kinevezése alkalmából tavarnoki kastélyában üdvözölte. Mondanunk sem kell, hogy az üdvözölő szónak egy-két szóval a politika, illetve a bukott szabadelvűséget is említette, melynek áldozatkész híve volt a báró ur mindig. S csodák csodája! Válaszol az érintett pontokra a báró ur, de már új hurokat pengetett. Természetesen németül, — kijelentette, hogy ő nem bukhatik és nem bukott meg soha politikai színvállásával, mert ő mindig az uralmon levő kormányt és pártját támogatta és a jövőben is támogatni fogja... stb. Mit szól ehhez Szulyovszky Dezső? Semmit! Ő is a báró ur bölcs tanácsát követi s megtörténhetik még az is, hogy báró Stummerrel együtt Szulyovszky Dezső, de még Hollady Jenő is néppártiak lesznek.

**Vasárnapi kifizetés.** A nyitrai munkaadó és vállalkozók tisztelettel kéretnek, miszerint munkásaiknak a heti vagy napi béreket a törvényes rendelkezések szerint szombaton *nem pedig vasárnapon* fizessék vagy rovásaikra feljegyezzék. Az a divó szokás, hogy a munkások munkabérekért vasárnapra, délelőttre berendeltetnek, nemcsak helytelen, de egyszerűen 1) törvénytelen, mivel a vasárnapi munkaszünet szellemével ellentétes; 2) igazságtalan, mivel a munkások a szomszéd, több kilométerre eső falvakból, mint Alsó-Köröskény, Ivánka, Berencs, Darázs stb. munkabérekért Nyitrára bemenni kénytelenek, és ezen fáradságuk fejében semmitsem kapnak, pedig e munkájukat megfizetni kötelesek lennének ily munkaadók, hiszen kizárólag csakis helytelen kedvők és berendelésők következtében teszik a munkások e nagy utat; 3) erkölcsstelen és vallástalan, mivel a munkások nagy része elmulasztja ennek következtében a vasárnapi i-teni tisztelet. A vallástalan munkás soha sem oly jó, mint vallásos; a rozsg mag könnyen felőló tövises, legelőszőr a jobb módu munkaadót szűrő, favá. Sokan a korcsmákban összeverődve várják a kifizetés idejét, ezután oda mennek megint meg délelőtt; délután annál inkább sokat költenek és alig hoznak valamit haza családjuknak és saját maguknak a jövő heti fenntartására. A t. munkaadóknak sehogyan sem lehet a céljuk, hogy munkásaik hétről-hétre nyomorogjanak. Ismételve tisztelettel kéretnek az összes t. munkaadók, hogy munkásaikat szombaton fizessék ki. Velesey Antal, plebanos

Kitünő minőségű „Togo“ száj- és fogviz a fogak ápolására, jobbat nem ajánlhatunk. Egyszeri próba meggyőz mindenkit. Használati utasítás mellékelve. Kapható: EINCZINGER JÓZSEF és TSA fűszerkereskedésében Nyitrán.

# FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.



kodástan tantárgyát, amint azt már II. József császár rendelete előírta.

Hogy a növendékek gondozásával megbízott előjárók annál sikeresebben megoldhassák feladatukat, Fuchs megtiltotta, hogy a Vicepraefectus és a Studiorum praefectus bármit is tanítsanak.

Ez a kettő természetesen mindig a házban lakott és étkezett, míg a többi tanárok ott étkezhettek, a hol akartak. A Fuchs-féle instructio ugyanis azt említi róluk, hogy ha a papneveldeben étkezni akarnak, akkor ennek a pénztárába évenként 125 frtot fizessenek; később pedig 1803-ban „az uralkodó drágaság miatt“ évi 110 frtra szállítottatott le ez összeg.

1805-ben megnyilván a budapesti központi szeminarium, 6 növendéket küldenek oda Nyitráról, mégpedig annak minden egyes tanfolyamára egyszerre.

Fuchs püspök terjedelmes leveleiből megtudjuk, hogy előírta, miszerint a magyar és tót nyelvben naponként „repetitiokat“ tartssanak. Tanszék, ugyan még nem állítottott a magyar nyelvre, ez csak később 1822-ben történt, de a magyar nyelv tanulását nagy figyelemmel kísérte, mert 1795-ben ismét hangsúlyozza, hogy az előjárók győződjenek meg, vajjon milyen haladást tettek abban a növendékek. A tót nyelvről akkor már nem emlékezik meg, mert azt valószínűleg valamennyien jól tudták, s így nem találta szükségesnek külön hangsúlyozni.

Nem érdektelen feljegyezni, hogy a novitiusok világi ruhái, midőn beöltöztek, a papneveldei rector jóvedelmét képezték; csak azt írja elő a püspök, hogy a rector ne adja el előbb, mint két év múlva a beöltözés után, mikor új ruhával való felszerelésükre — esetleges kilépés után — a papnövelde pénztára volt kötelezve.

A papnöveldeben a novitiusok szigoruan el voltak különítve „a Dominis veteranis“. — Fuchs megtiltja, hogy a világiakkal sem beszélni, még kevésbé levelezniök volt szabad. Minden általuk irt vagy kapott levelet a rectornak bemutatni tartoztak. Sőt a „Magister“ (novitiusok ductora) beleegyezése nélkül nem beszélhetek még idősebb seminarista társaikkal sem. Ha pedig megengedte nekik, „akkor illedelmesen le kellett venni a capuceumot s csak akkor tehetette fel, ha a veteran megengedte“. Valahányszor idősebb növendék mellett elmentek, a capuceumot mindig meg kellett emelni, „hogy így az előjárókat és az öregebbeket tisztelni megtanuljanak“. — Szép a tisztelet, de a mai testvéri szeretet mégis csak többér!

Fuchsnek minden aprólékosra kiterjedő figyelme mai nap sok érdekes adatot szolgáltat. Így megengedte a haját kétszer hetenkint „püderozni“, a mint az akkor szokásban volt. Előírja, hogy a növendékek ne viseljenek nagyon hosszú haját, csak akkorát, hogy: „háta a ligulát takarja“. Papnövendékeinek meghagyja, hogy fekete reverendát viseljenek és háromszögletű kalapot, melynek egyik szegletét szabad volt leoldani, ha nagyon sütött a nap, vagy esett az eső. Meghagyja, hogy kék vagy szürke köpenyt viseljenek téli időben, egyebként pedig lárgákban járjanak. (ujj nélküli felöltő). Megengedi a lárga használatát szünidőben is; és tanácsolja, hogy templomba meuet vagy „különösen ha látogatóba mennek a honoráriórokhoz“ largát felvenni el ne mulasztanak. Követeli, hogy sem csizmát „neque topancarum usum“ ne engedjen meg a rector, hanem csak kivágott cipőt, melyen acél csattjuk legyen; ne ezüst, annál kevésbé megaranyozva. Még a reverenda-szabásról sem feledkezik meg, midőn mondja, hogy fekete posztóból, fekete posztó gombokkal ellátva legyen egész a cingulusig; azon-tul pedig összevarrva. A papság öltözetére vonatkozó ezen passzus sem egészen érdektelen: „A papneveldei növendékek ne viseljenek a reverendától különvált kollaret, mint a növendék állományból kikerült papjelöltek, hanem az a reverendához legyen varra, mint egykor szokásban volt, és az áll alatt (elől) kapesokkal tartandó össze“.

Telefon.

**Verecs G. urnak Budapest.** A téves címre küldött előfizetést csak most kaptuk meg. Azzal törlesztve van a multa egy negyed év s folyó évre három negyed év. — A kívánt könyvet annak idején megküldtük. Üdvözet!

**B. V. urnak.** A beküldött összeggel fedezve van tartozása a mult egész évre!

**R. urnak.** A beküldött hirt nem találtuk alkalmazni a közlésre. A katolikus sajtó nem közölhet ilyen dolgokat, bármennyire megérdemelnék is az illetők. Meg kell tartani az esprit du corps-t. A nagy közönség tudvalevőleg általánosít, s így ártanak csak az állásnak.

**V.** Azon megjegyzésünk mellett, hogy tanítót csak is rendszeren összehívott iskolaszék választhat, és senkinek sem áll jogában valami politikai szolgálatoakat tenni alkalmatlan egyént a községre rátküldni, válaszoljuk 1. megválasztott (?) elleni semmisségi panasz esperes-tanfelügyelő útján az egyházmegyei hatósághoz intézendő. 2. A kérelmet az iskolaszék tagjai írják alá, mint a kiknek joga megsértetett. 3. A dolgot kezdjük rögtön. 4. A fegyelmi vizsgálat az egyházm. hatóságnál teendő.

Pályázati hirdetés.

Alulírott székesegyházi káptalan, mint néhai Buzalka Antal végrendeleti megbízottja Nyitra-Gerencsénen egy több lakás és tanyaremmre berendezendő leánynevelőiskolát építtet. A versenyezni óhajtok felhivatnak, miszerint a kegyes alapítványok gondnokságánál készen álló s naponként d. e. 10-12-ig megtekinthető építési tervet át tanulmányozva. ahhoz képest kidolgozott ajánlat, illetve költségvetési előirányzatot az alulírott székeskáptalanhoz **f. évi február hó 15-ig** nyújtsák be, a hol a szóban forgó záradintézet s építkezési feltételekre nézve is további fölvilágosítást nyernek.

A nyitrai székeskáptalan.

Meghívás.

A **Nyitrai Takarékpénztár** részvénytársulat **1905. évi február hó 12-én** délelőtt 11 órakor saját háza tanácstermében Nyitrán tartandó

42-ik rendes közgyűlésére,

melyre a t. c. részvényesek az alapszabályok 18. §-ára való figyelmeztetéssel meghivatnak.

Napirend:

1. Az 1904. évi üzletről szóló igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések tárgyalása.
2. Ezen üzleti évi megvizsgált végzámadosok alapján elkészült mérleg megállapítása és a nyereség felosztása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjainak a lefolyt üzleti évre felelősség aluli felmentése.
4. A központi igazgatóságból a forda szerint kilépett és újból megválasztható 5 tag helyére a választás foganatosítása. (A forda szerint kilépnek: Boxhorn Vilmos, Dr. Lakits István, Mayer Károly, Mész Sándor és Seeber Vince urak.)
5. A szeredi fiókiintézet igazgatóságának megválasztása.

Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, valamint a mérleg a közgyűlést megelőző 8 nap alatt az igazgatóság tanácstermében betekinthező.

Kelt Nyitrán, az igazgatóság 1905. január 28-án tartott üléséből.

Az igazgatóság.

\* A közgyűlésen szavazati jogát csak azon részvényes gyakorolhatja, kinek részvénye a közgyűlést megelőző évnek utolsó napjáig bezárólag nevére a részvénykönyvbe bevezettetett és a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig az intézőnél az igazgató által ellenjegyzett pénztárnoki elismervény mellett letéteztet. Ezen elismervény belépti és szavazati jegyül szolgál a közgyűlésre.

10/1905. szám.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szenici kir. járásbíróságnak 1904. évi 422/2. számú végzése következtében dr. Szvaty Pál ügyvéd által képviselt Nemezs József javára **id. Paulik Pál** korlátkői lakos ellen 36 kor. 40 fill. s járuléka erejéig 1904. évi dec. hó 22. foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 844 koronára becsült következő ingóságok, u. m. szarvasmarha, lovak, sertés és 1 db szekér nyilvános arverésen eladtnak.

Mely arverésnek a szenici kir. járásbíróság 1904. évi V. 280/2. számú végzése folytán 36 k. 40 fill. tőkekövetelés, és eddig összesen 18 kor. 39 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Korlátkőn id. Paulik Pál lakásán leendő eszközökre **1905. évi február hó 13. napján** d. e. 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elarverezendő ingóságokat mások is le és felülfozlaltattak s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen arverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltnak.

Kelt Szenicen, 1905. évi február hó 2-án

**Szkladányi József,**  
kir. bír. végrehajtó.



Pénz, idő, munkamegtakarítás!

Pénz, idő, munkamegtakarítás!

Villámfény (Blitzblank)

(Szappan-homok)

Kitüntetve az 1903. hamburgi kiállításon nagy arany éremmel és tiszti keresettel.

Legújabb, legcélszerűbb és legolcsóbb tisztogató és súrolószer.

Nélkülözhetetlen a háztartásban, irodákban, gyárakban, étkezdékben stb. Egy pillanat alatt eltávolít tinta, festék, kátrány-foltokat stb.

Pénz, idő, munkamegtakarítás.

Egy nagy, eredeti csomag ára 16 fillér.

Aki a „Villámfényt“ csak egyszer használta, többé nélkülözhetetlennek találja.

Villámfényt kapható: **Latzer Jónás-nál Nyitrán.**

Elárusítók kerestetnek.

Utánzásoktól óvakodjunk! — Törvényesen védve.

Aranyérem Brüsszel 1898. Aranyérem Brüsszel 1898.

**Aufsberg C. gyógyszerész mosdóvíz-adagja SYRY.**

Ezerszeresen bevált. Két kőshegynyi adag naponként a mosdóvízbe keverve az arc és kéz-bőrt csilhatatlanul rózsásfehérre változtatja, üde-íjjúvá és bárszónyuhává alakítja. Bőrtisztítóalanságok (bőrtarka, szepő, bőrdara stb. nem létezik többé.) A SYRY a legjobb és legolcsóbb szőpítőszer. — Teljesen ártalmatlan. — Egy doboz (hetekre elegendő) ára 20 fillér. — Több száz nem kért elismerő levél. — Kapható **Latzer Jónás-nál Nyitrán.**



Tenyészképes simentali félvér bikák eladók.

Uradalmi igazgatóság.

Zayugróc.

3-3



**NYITRAI HITELBANK.****Meghívás.**

Van szerenesénk t. részvényeseinket a folyó évi február hó 19-én délelőtt 10 órakor intézeti székházunkban tartandó

**XXXII. RENDES KÖZGYÜLÉSRE**

ezenel tiszteletteljesen meghívni.

**Napirend:**

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. Felügyelő-bizottsági jelentés, évi mérleg előterjesztése és a tiszta jövedelem hovatfordítása iránti határozathozatal.
3. Felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
4. A szavazatszedő és a hitelesítő bizottság megválasztása.
5. Az igazgatótanács kiegészítése.
6. Az alapszabályok 15. §-a értelmében esetleg beérkező indítványok.

Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, valamint az azokhoz esatolt 1904. évre vonatkozó mérleg 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében minden beiktatott részvényes által átvehetők.

Azon t. c. részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni kívánják, szelvényekkel ellátott részvényeiket a közgyűlés előtt legkésőbb 8 nappal, az intézet pénztáránál térítvény mellett letenni tartoznak, mely térítvény belépti jegyül szolgál.

Nyitrán, 1905. évi január hó 31-én.

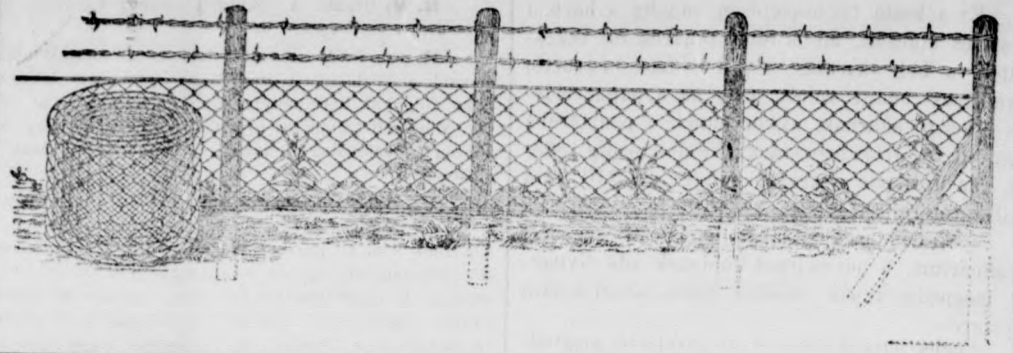
2-3

Az igazgatóság.

## PÁZMÁNDI JÓZSEF

kerítés-, sodrony-  
fonó- és szövőipar

NYITRÁN, TÓTH VILMOS UTCA 32. SZÁM.



**Saját készítményű gépfonatok** vadas kertek, szőlők, gazdasági épületek, kerti pavillonok, folyosók, és baromfi ketrecek stb. bekerítésére. Gyep- és virág-diszkerítések, vasajtók, kapuk, ablakrácszatok stb. Föld-, kavics- és kőszén-áthányó rosták. — Rezesített acél-matracfonatok. Réz- és vassodrony-szövetek és fonatok gazdasági célokra, úgyszintén kék és zöld sodronyból ablak légy-szövetek, valamint

**doobok és doobörök készítése.**

FELTŰNŐ UJDONSÁG!

# Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

## SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.



## SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti káinitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24%  
kénsavas káli tartalommal, \*\*\* \*\*

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76%  
kénsavas káli tartalommal, \*\*\* \*\*

**KOVASAVAS KÁLIT** (dohánytrágyázásra) továbbá

mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül

**Rézgálicot** (98-99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállit a

„HUNGÁRIA“ mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.